

Συστάσεις για Φοιτητές/τριες και Ερευνητές/τριες

Άντρος Κούρτελλος
Καθηγητής
Τμήμα Οικονομικών
Πανεπιστήμιο Κύπρου

15 Σεπτεμβρίου 2025

Ημερίδα Τεχνητής Νοημοσύνης

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Στόχοι Παρουσίασης

Φοιτητές/τριες

Υπεύθυνη χρήση ΤΝ στη μάθηση, στις εργασίες και στις ακαδημαϊκές δεξιότητες.

Ερευνητές/τριες

Χρήση ΤΝ στην έρευνα με πρωτοτυπία, διαφάνεια και υπευθυνότητα.

Πρώτα επικεντρωνόμαστε στους/στις φοιτητές/τριες → έπειτα ερευνητές/τριες.

TN στο Πανεπιστήμιο: Τι σημαίνει για εσάς

4 βασικές αρχές για υπεύθυνη χρήση TN

Υποστηρικτικό εργαλείο

Ιδέες & κατανόηση —
έργο δικό σας.

Επαλήθευση

Ακρίβεια &
αναδιατύπωση με δικά
μου λόγια.

Κανόνες μαθήματος

Ελέγγω οδηγίες· σε
αμφιβολία, ρωτώ.

Διαφάνεια

Δηλώνω πότε/πώς
χρησιμοποίησα TN.

Η TN βελτιώνει τη μάθησή σας, όταν εσείς κρατάτε τον έλεγχο.

Ευθύνη & Ασφάλεια Δεδομένων

Εσείς φέρετε την ευθύνη για ακρίβεια, αξιοπιστία & ηθική συμμόρφωση.

- ✔ **Επαληθεύω** πάντα το περιεχόμενο της TN με έγκυρες πηγές πριν το χρησιμοποιήσω.
- ✔ **Δεν ανεβάζω** προσωπικά, εμπιστευτικά ή αδημοσίευτα δεδομένα σε πλατφόρμες TN.
- ✔ **Δεν υποβάλλω αυτούσιο** περιεχόμενο TN ως προσωπικό έργο χωρίς ρητή άδεια.
- ✔ **Γνωρίζω τους κινδύνους** (μεροληψία, ανακρίβειες, watermarking/ίχνη AI στο κείμενο).

Χρησιμοποιώ την TN ως συμπλήρωμα, όχι υποκατάστατο της δικής μου σκέψης.

Μέρος Α

Συστάσεις για Φοιτητές/τριες

Ανάπτυξη Ακαδημαϊκών Δεξιοτήτων

Ανάπτυξη Ακαδημαϊκών Δεξιοτήτων

Χρησιμοποιείτε την TN μόνο όπως επιτρέπεται στο μάθημα

Ακολουθείτε πάντα τις οδηγίες του/της διδάσκοντα/σκουσας

Τι καλλιεργώ

- ✔ Έρευνα, ανάλυση, σύνθεση πηγών
- ✔ Συγγραφή, αναθεώρηση, τεκμηρίωση
- ✔ Σχεδιασμός & εκτέλεση έργων

Τι αποφεύγω

- ✘ Έτοιμες απαντήσεις εξολοκλήρου από TN
- ✘ Παράκαμψη βιβλίου/σημειώσεων
- ✘ Αόριστη χρήση χωρίς οδηγίες μαθήματος

Η TN ενισχύει, δεν υποκαθιστά τις ακαδημαϊκές διεργασίες.

Η ΤΝ ως Εργαλείο Μάθησης

Η ΤΝ ως Εργαλείο Μάθησης

Είστε υπεύθυνοι/ες για ό,τι παραδίδετε — ακόμη και όταν χρησιμοποιείτε ΤΝ.

Επαληθεύετε πάντα την ακρίβεια και τις πηγές πριν την υποβολή.

Η ΤΝ ενισχύει τη μάθηση όταν συνοδεύεται από κριτική αξιολόγηση και προσωπική συμβολή.

Καλή χρήση

- ✔ **Απλοποίηση/επεξήγηση εννοιών** → *διασταύρωση με σημειώσεις/σύγγραμμα*
- ✔ **Κατιδεασμός (brainstorming)** → *όχι τελικό κείμενο*
- ✔ **Βελτίωση σαφήνειας/ύφους** → *χωρίς αλλοίωση νοήματος*
- ✔ **Αυτοαξιολόγηση/κουίζ εξάσκησης** → *ελέγχο ορθότητα*

Όχι έτσι

- ✘ **Παράδοση περιεχομένου ΤΝ ως «δικού μου»**
- ✘ **Τυφλή εμπιστοσύνη χωρίς έλεγχο πηγών/στοιχείων**
- ✘ **Ανάρτηση ευαίσθητων/αδημοσίευτων δεδομένων σε τρίτες πλατφόρμες**
- ✘ **Παράκαμψη βιβλίου, σημειώσεων, οδηγιών μαθήματος**

Διασταυρώνω, μετασχηματίζω, προσθέτω δική μου τεκμηριωμένη συμβολή.

Πώς δουλεύω με την TN: Διάλογος και Challenge

Η TN γίνεται πιο χρήσιμη όταν της ασκούμε αντίλογο.

✓ **Φοιτητής – Αρχικό Prompt**

«Δώσε μου 1 επιχείρημα υπέρ της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ATA).»

✓ **Απάντηση TN**

Η ATA προστατεύει την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων σε περιόδους πληθωρισμού.

✓ **Φοιτητής – Challenge Prompt**

«Νομίζω έχεις λάθος γιατί η ATA αυξάνει το κόστος μισθοδοσίας και μπορεί να μειώσει την ανταγωνιστικότητα.»

✓ **Απάντηση TN**

Σωστή παρατήρηση· οι εργοδότες συχνά εκφράζουν αυτόν τον προβληματισμό. Ωστόσο, υποστηρικτές της ATA τονίζουν ότι οι αυξήσεις μισθών συμβάλλουν στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

✓ **Φοιτητής – Follow-up**

«Μπορείς να δώσεις παράδειγμα από την κυπριακή οικονομία;»

✓ **Νέα Απάντηση TN**

Π.χ. στις διαπραγματεύσεις του 2023, οι εργοδοτικές οργανώσεις υποστήριξαν ότι η ATA οδηγεί σε αυξήσεις κόστους, ενώ τα συνδικάτα τόνισαν την ανάγκη προστασίας της αγοραστικής δύναμης.

Η αξία προκύπτει όταν ασκώ κριτική και ζητώ τεκμηρίωση.

Κατανόηση Επενδυτικών Πολιτικών – Mastering Fed Independence

✓ Φοιτητής – Αρχικό Prompt

«Εξήγησε τι σημαίνει ότι η πολιτική του Trump επιτίθεται στην ανεξαρτησία της Fed και τι προεκτάσεις έχει για την οικονομία.»

✓ Απάντηση TN

Αυξημένη πολιτική πίεση στη Fed μπορεί να υπονομεύσει την ανεξαρτησία της. Αυτό οδηγεί σε υψηλότερο πληθωρισμό, αύξηση του country risk και πιθανή χρηματοπιστωτική αστάθεια.

✓ Φοιτητής – Challenge Prompt

«Αλλά τα capital markets αντέδρασαν ήρεμα—γιατί δεν έγινε crash;»

✓ TN εξηγεί με balance

Οι επενδυτές έχουν μακροπρόθεσμη εμπιστοσύνη στο θεσμό. Ωστόσο, Goldman Sachs προειδοποιεί ότι εάν η Fed φαίνεται να χάνει ανεξαρτησία, οι τιμές του χρυσού θα μπορούσαν να εκτοξευτούν ως ασφαλούς επένδυσης.

✓ Φοιτητής – Follow up

«Δώσε παραδείγματα αντίστοιχης κατάστασης σε άλλο κράτος.»

✓ TN παρέχει παραδείγματα διεθνούς εμπειρίας

π.χ. Τουρκία—κατάρρευση λίρας όταν η κεντρική τράπεζα έπαψε να είναι ανεξάρτητη.

Bad vs Good Prompt

Μικρές αλλαγές στο prompt κάνουν τεράστια διαφορά!

✘ Bad Prompt

«Λύσε την άσκηση 3 από το μάθημα Μικροοικονομία.»

→ Δίνει μια έτοιμη λύση, χωρίς να μάθω τίποτα.

✔ Good Prompt

«Εξήγησέ μου βήμα-βήμα πώς να στήσω την άσκηση 3 (ζήτηση-προσφορά). Δώσε μια υπόδειξη, όχι τελική λύση.»

→ Με βοηθά να καταλάβω τη διαδικασία, όχι να αντιγράψω.

✘ Bad Prompt

«Τι είναι το ΑΕΠ;»

→ Παίρνω έναν γενικό ορισμό, συχνά επιφανειακό.

✔ Good Prompt

«Εξήγησέ μου το ΑΕΠ με απλά λόγια και δώσε παράδειγμα από την κυπριακή οικονομία.»

→ Παίρνω εξήγηση + context που συνδέεται με το μάθημα.

Η σωστή χρήση prompt οδηγεί σε μάθηση, όχι σε αντιγραφή.

Έλεγχος και Βελτίωση Σύνταξης & Γραμματικής

Η TN δεν γράφει για εσάς — σας βοηθά να βελτιώσετε το δικό σας κείμενο.

▶ **Αρχικό κείμενο φοιτητή:**

«Η ΑΤΑ είναι σημαντική γιατί βοηθάει τους εργαζομένους να μην χάνουν λεφτά όταν έχει πληθωρισμός και είναι απαραίτητο μέτρο που πρέπει να εφαρμόζεται πάντα.»

▶ **Prompt:**

«Βελτίωσε το παρακάτω κείμενο ώστε να είναι πιο σαφές και ακαδημαϊκό, χωρίς να αλλάξεις το νόημα: [επικόλλησε κείμενο]»

▶ **Απάντηση TN:**

«Η Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή (ΑΤΑ) είναι σημαντική, καθώς προστατεύει τους εργαζόμενους από τη μείωση της αγοραστικής τους δύναμης σε περιόδους πληθωρισμού. Αποτελεί μέτρο που ενισχύει τη σταθερότητα των εισοδημάτων.»

▶ **Φοιτητής – Κριτική χρήση:**

Εξετάζει τις αλλαγές → καταλαβαίνει ότι η TN πρότεινε καλύτερη ορολογία («αγοραστική δύναμη» αντί «να μην χάνουν λεφτά»), πιο σωστή σύνταξη και σαφέστερο ύφος.

Χρησιμοποιώ τις προτάσεις TN για να μάθω πώς να γράφω καλύτερα — δεν αντιγράφω μηχανικά.

Διαφάνεια στη Χρήση: Τι δηλώνω & πότε;

Διαφάνεια στη Χρήση

Απαιτήσεις Παραπομπής στη χρήση εργαλείων TN

✓ **Γενική χρήση (χαμηλού κινδύνου)**

Δεν απαιτείται ρητή αναφορά, εκτός αν υπάρχει οδηγία διδάσκοντα.

Παραδείγματα: διορθωτές ορθογραφίας/γραμματικής, μεταφραστικά εργαλεία, απλοί αυτοματισμοί, βασική συλλογή πληροφοριών από δημόσιες πηγές.

✓ **Σημαντική χρήση (ουσιαστική συμβολή)**

Απαιτείται σαφής αναφορά όταν η TN παράγει περιεχόμενο (π.χ. κείμενο, κώδικα, εικόνες) ή επηρεάζει ουσιαστικά την ακαδημαϊκή διεργασία (εργασίες, εκθέσεις, εξετάσεις).

Παραδείγματα: chatbots, παραγόμενο κείμενο/κώδικας/εικόνες που ενσωματώνονται, εργαλεία που συμβάλλουν ουσιαστικά σε ερευνητικές/φοιτητικές εργασίες.

Η έλλειψη δέουσας αναφοράς σε σημαντική χρήση TN μπορεί να εκληφθεί ως λογοκλοπή.

Η διαφάνεια αποτρέπει κινδύνους λογοκλοπής και προστατεύει την ακαδημαϊκή ακεραιότητα.

Ακαδημαϊκή Ακεραιότητα & Λογοκλοπή 1/2

Λογοκλοπή = χρήση λόγων/ιδεών/έργου χωρίς σαφή απόδοση.

Αν έχετε αμφιβολία για τη χρήση πηγών, ρωτήστε τον/την διδάσκοντα/σκουσα.

Μορφές λογοκλοπής

- ✘ Αυτολεξεί αντιγραφή χωρίς εισαγωγικά & παραπομπή
- ✘ Παραφράση/μετάφραση χωρίς αναφορά πηγής
- ✘ «Κατασκευή» ή απόκρυψη πηγών/δεδομένων
- ✘ Αυτο-λογοκλοπή (επαναchr. παλιού έργου χωρίς άδεια)
- ✘ Μη εξουσιοδοτημένη συνεργασία (collusion)

Δεν επιτρέπεται

- ✘ Υποβολή περιεχομένου ΤΝ ως «δικού μου»
- ✘ Απόκρυψη ουσιαστικής χρήσης ΤΝ
- ✘ Ανάρτηση/μοιρασιά εργασιών χωρίς άδεια
- ✘ Αναθέσεις/αγορές εργασιών τρίτων

Ακαδημαϊκή Ακεραιότητα & Λογοκλοπή 2/2

Δηλώνω, τεκμηριώνω, διασταυρώνω.

Κάνω σωστά

- ✔ Παραθέτω αυτολεξεί → εισαγωγικά + παραπομπή
- ✔ Παραφράζω με δικά μου λόγια & προσθέτω ανάλυση + πηγή
- ✔ Κρατώ αρχείο πηγών (σημειώσεις, URL, ημερομηνία)
- ✔ Δηλώνω ρητά πώς χρησιμοποίησα TN
- ✔ Χρησιμοποιώ Turnitin/SafeAssign προληπτικά

Ζητώ άδεια/διευκρινίσεις

- ✔ Αν επαναχρησιμοποιώ τμήμα παλιού έργου (self-reuse)
- ✔ Αν το μάθημα έχει ειδικούς κανόνες για TN/συνεργασίες
- ✔ Όταν δεν είμαι σίγουρος/η για τον τύπο παραπομπής

Η ακεραιότητα & η διαφάνεια σας προστατεύουν — και ενισχύουν την εμπιστοσύνη.

Takeaways για Φοιτητές/τριες

Τι κρατάμε από αυτή τη συζήτηση

- ✓ Η TN είναι εργαλείο μάθησης, όχι αντιγραφής
- ✓ Διαφάνεια & ακαδημαϊκή ακεραιότητα πάνω απ' όλα
- ✓ Κριτική σκέψη και προσωπική συμβολή κάνουν τη διαφορά

Η υπεύθυνη χρήση TN σας ενδυναμώνει ως φοιτητές και μελλοντικούς επιστήμονες.

Μέρος Β: Συστάσεις για Ερευνητές/τριες

Υπεύθυνη & ηθική χρήση ΤΝ στην έρευνα

Εργαλεία TN στην Έρευνα

Χρησιμοποιώ εργαλεία TN με δεοντολογική & υπεύθυνη προσέγγιση.

- ▶ Τηρώ πάντα πολιτικές Παν. Κύπρου, ευρωπαϊκές οδηγίες, νόμους & κανονισμούς εκδοτών.
- ▶ Σκέφτομαι κριτικά: τα αποτελέσματα TN μπορεί να είναι μεροληπτικά ή ανακριβή → χρειάζεται έλεγχος & επαλήθευση.

Παραδείγματα

✔ Κατηγοριοποίηση άρθρων σε βιβλιογραφική ανασκόπηση.	✘ Υπόθεση ότι όλα τα εργαλεία TN είναι ασφαλή για ακαδημαϊκή χρήση.
✔ Χρήση εργαλείων περίληψης για εντοπισμό σχετικών πηγών.	✘ Αποδοχή περιλήψεων TN χωρίς μελέτη πρωτογενών πηγών.
✔ Έλεγχος προκαταλήψεων με εργαλεία (π.χ. Fairlearn, AI Fairness 360).	✘ Χρήση αποτελεσμάτων TN ως δεδομένα χωρίς διασταύρωση.
✔ Καταγραφή prompts, εργαλείων και εκδόσεων περιεχομένου.	✘ Ανάθεση στην TN αποφάσεων δεοντολογικού χαρακτήρα.

Η TN υποστηρίζει, αλλά δεν υποκαθιστά την ερευνητική κρίση.

Πρωτοτυπία στην Έρευνα

Βασικό Σημείο: Η επιστημονική συμβολή πρέπει να είναι δική σας — η TN μπορεί να υποστηρίξει, όχι να υποκαταστήσει.

Επιτρέπεται

- ✓ Χρήση TN για να αναδιατυπώσετε δικές σας σκέψεις με σαφέστερο τρόπο.
- ✓ Δημιουργία εναλλακτικών ερμηνειών → έλεγχος με τα δεδομένα.

Δεν επιτρέπεται

- ✗ Υποβολή αποτελεσμάτων ή σχολίων της TN ως δικά σας.
- ✗ Χρήση TN για να καλύψετε κενά ή να διατυπώσετε συμπεράσματα χωρίς κριτική ανάλυση.
- ✗ Συγγραφή ολόκληρων άρθρων από TN χωρίς ουσιαστική προσωπική συμβολή.

Η πρωτοτυπία και η ανθρώπινη κρίση είναι θεμέλια της επιστήμης.

Κατάχρηση της TN στην Έρευνα

Επαληθεύω πάντα ό,τι παράγει η TN με πραγματικά δεδομένα. Δεν τη χρησιμοποιώ για κάτι που δεν μπορώ να τεκμηριώσω.

Παραδείγματα (ορθή χρήση)

- ✓ Χρήση TN για οπτικοποιήσεις *μόνο* όταν απεικονίζουν με ακρίβεια τα επιβεβαιωμένα δεδομένα σας.
- ✓ Εξέταση κάθε δεδομένου/κειμένου/γραφικής απεικόνισης για σφάλματα ή προκαταλήψεις πριν την ενσωμάτωση.
- ✓ Σαφής περιγραφή προσομοιώσεων ή μοντέλων TN στις μεθόδους → με υποθέσεις & περιορισμούς.
- ✓ Αποφυγή χρήσης TN για συμπλήρωση ελλιπών δεδομένων με μη επαληθεύσιμες εκτιμήσεις — δηλώνω τα κενά με διαφάνεια.

Παραδείγματα (κατάχρηση)

- ✗ Τροποποίηση ή «βελτίωση» αποτελεσμάτων με τρόπους που αλλοιώνουν τα πραγματικά ευρήματα.
- ✗ Υποβολή παραγόμενων δεδομένων από TN ως αν ήταν πρωτογενή ευρήματα.

Η TN δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για ψευδή ή μη επαληθεύσιμα ευρήματα.

Συμμόρφωση, Εμπιστευτικότητα & Νομικά Πλαίσια

Χρησιμοποιώ εργαλεία TN μόνο με σεβασμό στη δεοντολογία, στις πολιτικές του Παν. Κύπρου και στην προστασία δεδομένων (GDPR).

Τι κάνω

- ✔ Ελέγχω βιβλιογραφικές αναφορές/παραπομπές που προτείνει η TN.
- ✔ Διασφαλίζω ότι τα δεδομένα μου συμμορφώνονται με δεοντολογικές απαιτήσεις.
- ✔ Ανωθυμοποιώ μεταγραφές πριν τα περάσω σε εργαλεία γλωσσικής υποστήριξης.
- ✔ Περιορίζω τα ερωτήματα σε μη ευαίσθητες πληροφορίες.

Τι αποφεύγω

- ✘ Δεν ανεβάζω δεδομένα συμμετεχόντων/ουσών ή άλλες ευαίσθητες πληροφορίες.
- ✘ Δεν κοινοποιώ προσχέδια ή μη δημοσιευμένα άρθρα σε εργαλεία TN ή plugins.
- ✘ Δεν χρησιμοποιώ εργαλεία που συλλέγουν ή διαρρέουν προσωπικά δεδομένα.
- ✘ Δεν παραβιάζω GDPR ανεβάζοντας αναγνωρίσιμες πληροφορίες σε ελεύθερα εργαλεία.

Η συμμόρφωση με δεοντολογία & GDPR προστατεύει την έρευνα, τους συμμετέχοντες και το κύρος σας.

Συμπέρασμα

Η ΤΝ στο Πανεπιστήμιο Κύπρου: Ένα εργαλείο που ενδυναμώνει, όχι που αντικαθιστά.

- ✔ **Φοιτητές/τριες:** Η ΤΝ υποστηρίζει τη μάθηση & την ανάπτυξη δεξιοτήτων — όχι την αντιγραφή.
- ✔ **Ερευνητές/τριες:** Η ΤΝ ενισχύει την έρευνα — αλλά ποτέ δεν υποκαθιστά την πρωτοτυπία και την κρίση.
- ✔ **Όλοι/ες:** *Διαφάνεια, Ακαδημαϊκή Ακεραιότητα, Κριτική Σκέψη* είναι οι πυλώνες υπεύθυνης χρήσης.

Η ΤΝ ενδυναμώνει, όταν χρησιμοποιείται με κριτική σκέψη, διαφάνεια και ακεραιότητα.